

Verksamhetsplan och budget 2026-2029

Ydre Kommun

Dokumenttyp: Verksamhetsplan och budget

Antagen av: Kommunfullmäktige 2025-12-15 § 86

Beteckning (dnr/id): KS 2024/393

Gäller för: Alla förvaltningar

Dokumentansvarig: Kommundirektör

Fastställt datum: 2025-12-15, version 1.0

Revidering och versionshistorik:

Innehållsförteckning

1 Omvärldsanalys.....	3
2 Befolkningsutveckling och översiktlig plan för perioden.....	8
3 Analys av lokala förutsättningar	11
4 Kommunens ekonomiska läge	12
5 Förvaltningsnivå.....	15
5.1 Nuläge ekonomi.....	15
5.2 Verksamhetsplan 2026-2029.....	17
5.3 Ekonomiska förutsättningar 2026-2029	21
6 Investeringsbudget med projektbeskrivningar på alla projekt.....	29

1 Omvärldsanalys

Ekonomirapporten maj 2025

Kommunernas ekonomi

Kommunernas resultat har försämrats flera år i rad. Det har bidragit till en minskad självfinansieringsgrad av investeringar och en gradvis ökad upplåning. Det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet har därmed fått stå tillbaka för att hantera tillfälliga kostnadsökningar, inte minst kopplade till pensionskostnaderna. Var tredje kommun redovisade underskott 2024 och i år räknar drygt var femte med ett negativt resultat. Samtidigt ligger investeringsnivåerna kvar på historiskt höga nivåer, vilket fortsätter att driva upp skuldsättningen. Soliditeten i kommunkoncernerna har försvagats med 2,3 procentenheter de senaste två åren, även om nivån i ett längre perspektiv varit relativt stabil.

Anpassning, anpassning och anpassning

För de flesta kommuner handlar de demografiska utmaningarna inte längre om att möta ett växande uppdrag, utan om att anpassa verksamheterna till ett förändrat behov. Framför allt påverkas förskola och grundskola, där elevkullarna fortsätter att minska, samtidigt som gruppen äldre ökar kraftigt. Långsiktighet och omställningsförmåga blir därför centrala ledord för kommunsektorn framöver. Kommunerna står inför en rad svåra beslut; att anpassa verksamheter till färre barn och elever, höja taxor inom VA-området samt ställa om individ- och familjeomsorgen i takt med ny socialtjänstlag. I SKR:s enkät bedömer knappt en tredjedel av kommunernas ekonomichefer de ekonomiska förutsättningarna för 2026 som i stort sett oförändrade jämfört med innevarande år, en fjärdedel anger att det är något bättre och en tredjedel att det är något sämre. Spridningen är större, svaren har tidigare varit mer entydiga.

För Ydres del har resultaten förvisso varit svagare under 2023 och 2024, men då det har skett nödvändiga anpassningar i verksamheterna ser prognosen för 2025 mer gynnsamt ut

Investeringsnivåerna har de senaste åren varit på ur en ekonomisk synvinkel relativt gynnsam nivå och inte lett till att nya lån varit nödvändiga. Budgeterade nivåer /planperspektiv har inte Soliditeten inkl pensionsskuld förbättras stadigt med ett litet hack för 2024 års dåliga resultat men trenden i Ydre är en förbättrad soliditet.

I Österbymo har 2 avdelningar lagts i malpåse from ht 2025 pga för få barn i förskolan.

Taxehöjningar inom VA har redan genomförts och omställningar inom individ- och familjeomsorgen har påbörjats

Förutsättningarna för 2026 bedöms som något sämre för Ydre som i sista skatteprognosen tappar 4,5 mkr jämfört med prognosen som budgeten bygger på,

Sammanfattning av SKRs senaste prognos macro 1 från 25 februari 2025

- Svensk konjunkturåterhämtning påbörjad och tar fart i år.
- Sysselsättningen ökar något i år innan det tar bättre fart nästa år 2026.
- Skatteunderlaget växlar åter upp 2025–2026 till mer normal takt.

Förra årets räntesänkningar i stora delar av världen stöttar efterfrågan i år på flera håll.

Federal Reserve i USA och ECB kommer fortsätta sänka styrräntorna under 2025 för att ge en skjuts till fortsatt ekonomisk tillväxt. Men inflationen har visat sig motståndskraftig och är ännu inte på ländernas inflationsmål. Jämfört med våra tidigare prognoser är vår nuvarande bedömning att det blir något färre räntesänkningar. Även i Sverige visar den underliggande inflationen viss motståndskraft och vår bedömning är därför att Riksbanken bara sänker ytterligare en gång innan styrräntan stabiliseras runt 2 procent.

Vår bedömning är att svensk ekonomi har påbörjat en återhämtning från lågkonjunkturen som kommer bli allt mer påtaglig i år och nästa år. Penningpolitiken bidrar, ihop med finanspolitiken, till detta. Arbetsmarknaden följer efter med viss tidsfördröjning och även om sysselsättningen ökar något under 2025 så är det framför allt under 2026 som arbetslösheten minskar.

I årets avtalsrörelse antas arbetsmarknadens parter återigen ta stort ansvar för att bidra till återhämtningen. Ett lägre inflationstryck banar väg för att löneökningstakten kommande år avtar något jämfört med sista åren, men med stigande reallöner. Sammantaget ger återhämtningen i ekonomin att skatteunderlaget ökar från en dämpad takt på 3,5 procent 2024 till 4,4 respektive 4,5 procent i år och nästa år.

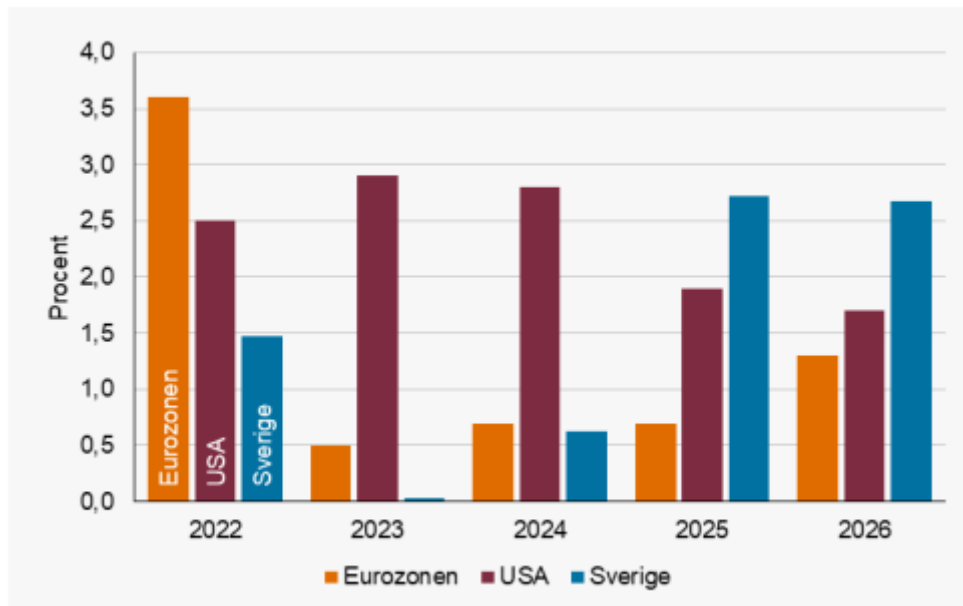
Skatteunderlaget beräknas öka med 4,4 procent i genomsnitt per år under perioden 2025–2028, vilket är ungefär i linje med den genomsnittliga ökningen under senaste tioårsperioden

Inflationen inte på målen i omvärlden ännu

Det som stöttar efterfrågan i omvärlden i år är förra årets räntesänkningar. Den amerikanska ekonomin tuffar på med en tillväxt strax under 2 procent per år. Centralbankerna fortsätter sänka styrräntorna i år, om än i olika takt. ECB bedöms sänka styrräntan fem gånger i år. Detta förväntas ge en skjuts till den europeiska tillväxten 2026 (upp från under 1 procent till över 1 procent per år). Men den globala tillväxten blir inte stark, under prognosperioden runt 2,8 procent i genomsnitt.

Som jämförelse var tillväxten 1991–2024 i genomsnitt 3,4 procent.

Diagram 1. BNP-tillväxt i valda länder

Källor: Macrobond och SKR.

Den ekonomiska

tillväxten bromsar in i USA och ytterligare räntesänkningar fördröjs av att den amerikanska inflationen ännu ligger för högt i förhållande till inflationsmålet. Olika störningar dämpar återhämtningen i Europa. I Sverige leder de lägre räntorna till en starkare tillväxt. Inflationen fortsatte falla under 2024 i USA, Euroområdet och Sverige i synnerhet. I USA och Euroområdet ligger kärninflationen fortsatt kring 3 procent, vilket tyder på att inflationen ännu inte stabiliserats runt satta inflationsmål.

Dels verkar det finnas inflationsimpulser kring energi och livsmedel på kort sikt, dels faller de inflationskomponenter som är trögrörliga mer långsamt. Den lägre inflationen har gjort det möjligt för centralbankerna att sänka styrräntorna snabbt. Bilden är mer splittrad framöver. Federal Reserve bedöms fortsätta sänka styrräntan tre gånger under året (inte lika snabbt som i tidigare bedömning), ECB fortsätter sänka räntan fem gånger under 2025 och i Sverige ser vi en sänkning till i år. I huvudsak handlar det nu om att hantera inflationsförväntningarna och se till att inflationen landar på målet. Att stödja konjunkturen är för centralbanker inte lika viktigt, trovärdigheten för penningpolitiken och inflationsmålet

Att räntan beräknas att sjunka något det närmsta åren och det är en fördel för Ydre kommun i och med att kommunen är i behov av stora investeringar inom bland annat VA-anläggningar. En minskning med räntesatsen med 1 procentenheter ger i dagsläget en effekt för på kommen med ca 0,8 mnkr. Men med tanke på de investeringar som ligger framåt i tiden renovering Solängen mm

I ekonomirapporten skriver SKR att riktade statsbidrag skapar merkostnader och problem samt att i finansplanen i budgetpropositionen för 2024 skriver regeringen: "Administrationen i kommuner och regioner har ökat till följd av utvecklingen av den statliga styrningen. Bland annat har antalet riktade statsbidrag ökat över tid, vilket har lett till att kommunsektorn behöver lägga mer tid och resurser på administration istället för på verksamheten. För att tydliggöra och effektivisera statens styrning av kommunsektorn behöver antalet riktade statsbidrag ses över." Ändå aviserades i vårändringsbudgeten 2024 flera nya riktade

statsbidrag som gäller för 2024. Vissa hade orimligt kort framförhållning, som exempelvis bidrag till sommarjobb till kommuner med hög arbetslöshet, där det i skrivande stund fortfarande är oklart vilka kommuner som kommer att få ta del av bidraget.

Även för Ydre kommun skapar riktade statsbidrag en administrativ börda. Dock är Ydre liksom övriga kommuner i landet i behov av dessa pengar. 2023 hade kommunen 17 mnkr i statsbidrag. Detta motsvarar 6 procent av skatter och bidrag. Naturligtvis är det de två största förvaltningarna som har mest statsbidrag. Barn- och utbildningsförvaltningen 7,8 mnkr och Socialförvaltningen 5,7 mnkr. Utan dessa pengar skulle det vara svårt för förvaltningarna att driva den verksamhet som de har idag. Dock skapar dessa bidrag även svårigheter för verksamheterna, inte bara i utökad administration utan även i att planera sina verksamheter på lång sikt i och med att merparten av bidragen endast ges ett år i taget och i vissa fall ändras inriktningen på bidragen år från år. Finansieringen är att betrakta som osäker till sin natur.

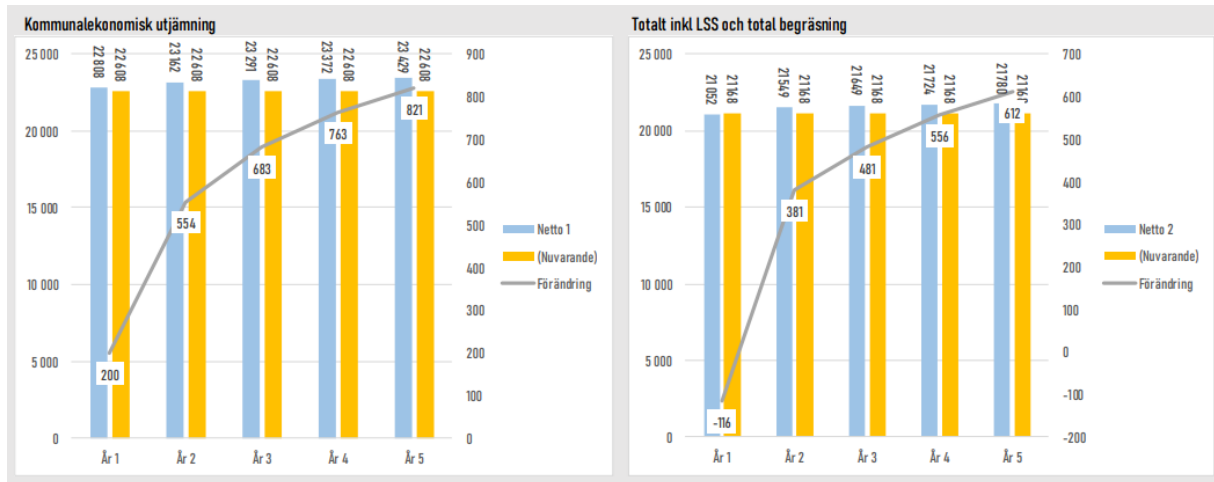
Ekonomiska prognoser

Så här i början av april kan vi konstatera att den ekonomiska osäkerheten är momentan

Inte minst då med tanke på Trumps ny införda globala tullar, samt att inflationen envist biter sig fast och att underlaget för de planerade räntesänkningarna har kommit på skam.

Utredning kommunal utjämning Nätt och jämt SOU 2024:50

En utredning av den kommunala utjämningen har under sommaren lämnat in sitt betänkande Nätt och jämt SOU 2024:50, remissvar skall inlämnas i början av november. Utredningen har brett tittat över samtliga former av kommunal utjämning och lägger förslag på förändring inom merparten av delmomenten. I vissa fall handlar det om uppdatering av beräkningsår, i andra fall för att förändra grunderna för beräkning helt. För Ydres del innebär förändrad beräkning inom främst kostnadsutjämningen att Ydres gleshet och litenhet leder till ökade bidrag medan det inom LSS-utjämningen innebär en ökad utgift. Summa summarum kommer Ydre med nuvarande beräkningar vid ett införande tappa 0,4 mnkr år 1 för att år 5 i genomförandet få 2,3 mnkr (observera att dessa beräkningar baseras på 2022 som underlag och att alla delar i utredningen går igenom. Utredningen är mycket omfattande, totalt 1020 sidor).

2 Befolkningsutveckling och översiktlig plan för perioden

SKR skriver i ekonomirapporten i maj att en klart lägre befolkningstillväxt, där antalet barn och unga minskar rejält, kommer att sätta sin prägel på sektorn kommande år. Antalet barn och unga beräknas minska med 200 000 fram till 2033. Det kommer alltså inte bara att bli svagare skatteintäkter än vad många räknat med utan det betyder också betydligt mindre behov av förskola, skola och barnomsorg. Samtidigt ökar antalet personer över 80 år i stort sett i samma takt som i tidigare prognoser. Förändringen innebär att resurser kommande år måste ställas om från verksamheter inriktade på barn och unga till verksamheter riktade mot äldre.

Vidare skriver SKR att under de kommande tio åren, fram till 2033, förväntas antalet invånare som är 80 år eller äldre öka med nästan 40 procent enligt SCB:s senaste befolkningsprognos. Med samma nyttjandemönster som idag medför det stora behov av äldreomsorg framåt. Övertid har dock andelen äldre med behov av hemtjänst eller särskilt boende minskat.

Ydre kommun använder Statisticon till att ta fram befolkningsprognoser och enligt den senaste från mars 2024 beräknas kommunens invånare totalt minska med 44 personer fram till 2033.

Tabell 1: Folkmängd Ydre kommun efter åldersklass

Ålder / År	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
0-5	202	186	177	167	168	172	169	169	169	169	169
6-9	146	151	148	152	153	135	132	123	123	126	123
10-12	123	126	132	120	110	113	115	125	112	102	97
13-15	110	112	111	131	133	139	128	119	122	123	132
16-18	105	110	104	107	109	109	126	127	131	121	114
19-24	156	146	156	148	150	149	140	144	144	155	154
25-44	685	699	702	697	710	719	728	724	723	721	718
45-64	917	902	885	889	871	854	847	837	842	845	858
65-79	844	832	813	795	786	786	773	774	769	758	737
80-100	338	347	372	385	398	405	418	426	426	430	436
Totalt	3 626	3 611	3 599	3 590	3 587	3 581	3 574	3 567	3 559	3 550	3 538

När det gäller Ydres barn och unga är befolkningen inom 0-5 år som lägst 167 barn 2027.

När det gäller barn mellan 6-15 år ligger det på en totalnivå som högst 2027 med 403 barn och sedan sjunker det ner till 352 barn som lägst 2034, vilket är en minskning med 51 barn totalt. De olika åldersindelningarna har olika år där de är som flest men gemensamt från 2024 och framåt är att alla har som lägst nivå 2034.

När det gäller åldersgruppen 16-18 år, gymnasieåldern, är den som lägst 2026 med 104 ungdomar och som högst med 139 ungdomar 2029 och sedan sjunker ned till 114 2034.

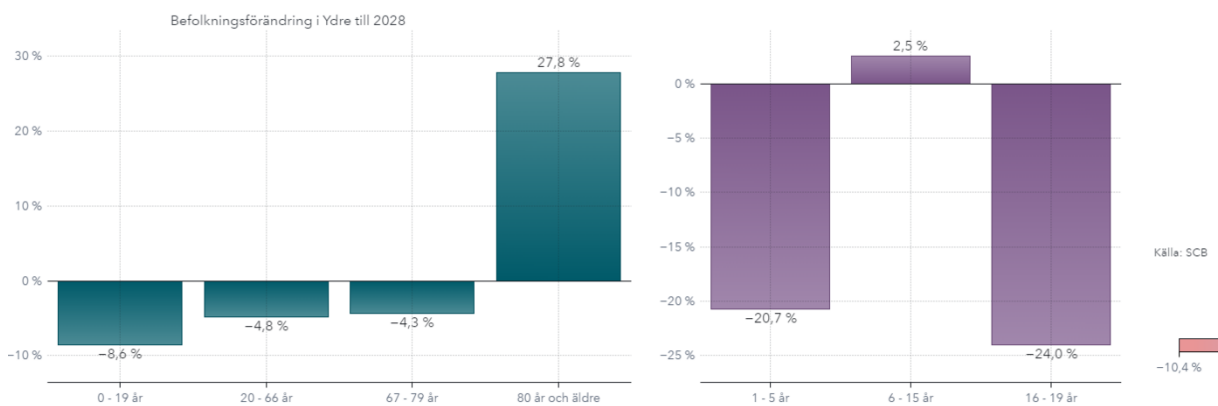
När det gäller Ydres äldre invånare minskar de på totalen mellan 2024 och 2034 med 9 personer. I åldersgruppen 65-79 år är det en minskning med 107 personer och i åldersgruppen 80-100 år en ökning med 98 personer. Åldersgruppen 65-79 år som högst 2024 med 844 personer och lägst 2034 med 737 personer vilket är precis tvärt om mot 80-100 åringarna som

är som lägst 2024 med 338 personer och högst 2033 med 436 personer.

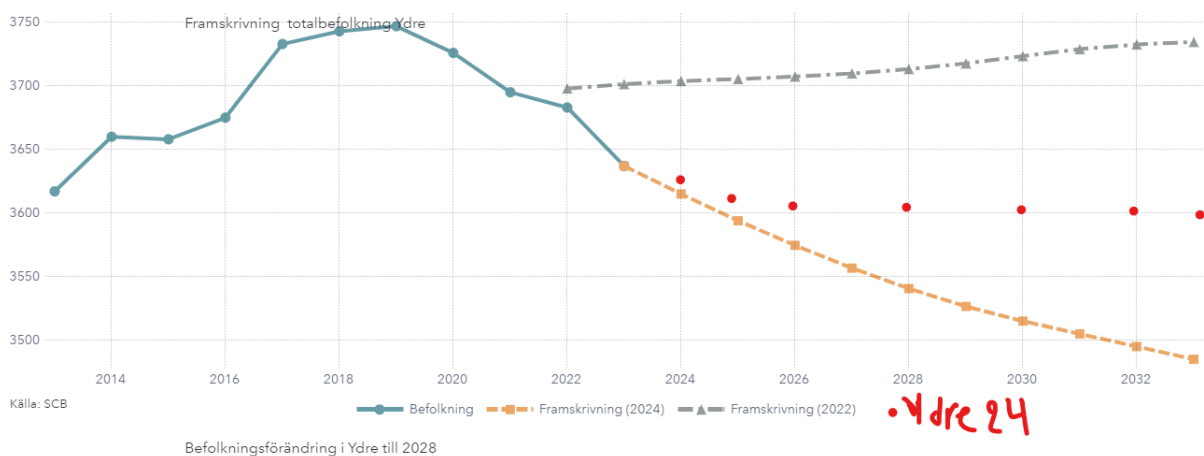
Under 2023 hade 43 procent av kommunens invånare över 80 år insatser. Om denna procentsats håller i sig kommer 188 personer ha behov av insatser 2034.

SCB

Under sommaren 2024 kom SCB med en ny befolkningsframskrivning. Enligt SCB framskrivning 2024 så kommer Ydres befolkning att minska till 3 485 invånare till 2033. Minskningen skulle innebära ett ytterligare tapp med 108 personer till 2033. Skillnaden i SCB befolkningsframskrivning jämfört med tidigare är att barnafödandet per kvinna just nu är mycket lågt och det tillskott som kvinnor födda 1988-1992 tidigare beräknades tillföra nu ser ut att bli klart lägre. Då denna årsgrupp är väsentligt större än kommande kommer antal barn totalt minska markant jämfört med tidigare prognoser.

Om SCB:s prognos slår igenom minskar underlaget inom förskolan med 20% till 2028, samtidigt som ökningen inom äldreomsorgen landar på strax under 30%.

I jämförelsen så ser vi en flackare utveckling som beror på att Statisticon har en byggprognos och har en mycket mer lokalt regionalt baserad beräkning än SCB.

SCBs prognos visar tydligt att tillväxtperioden i befolkning som vi haft ligger nu bakom oss och den vikande befolkningskurva som Ydre haft de sista åren kommer delas med allt fler kommuner i Sverige.

Befolkningsutveckling under 2024

Utfallet blev bättre än prognosen

Vid utgången av 2024 var Ydre kommun Sveriges nionde minsta kommun, vilket är en förändring från åttonde minsta vid utgången av 2023. Befolkningen utgjordes sista december 2024 av 3 626 personer folkbokförda i kommunen. Ydre följer därmed den nationella trenden med en befolkningsminskning om 0.3 procent, eller 11 invånare. Vilket är 6 personer fler än ovanstående prognos.

Det som är mycket positivt är att Ydre 2024 hade ett positivt flyttnetto med 11 fler som flyttade in än som flyttade ut från kommunen. Dessutom sker det en positiv förändring i befolkningssammansättningen där fler barnfamiljer flyttar in än förväntat och fler äldre flyttar ut än förväntat.

3 Analys av lokala förutsättningar

Ydres demografi visar att kommunens befolkning blir äldre och invånarna i arbetsför ålder minskar. För att klara den stora kompetensförsörjningsutmaningen behövs gemensamma strategier som blir avgörande för att vara en attraktiv arbetsgivare. En utmaning i en liten kommun som Ydre är att med få medarbetare verkställa uppdragen precis som en stor kommun.

Utifrån den demografiska utmaningen gör Socialförvaltningen några strategiska val för kommande år. Dels en ny organisation i Socialförvaltningen med ytterligare ett chefsled inom äldreomsorgen för att kunna möta framtidens utmaningar genom en samlad äldreomsorg med skarpt fokus på omvärldsanalys och "nytänk". Dels nya riktlinjer för biståndsbedömning för insatser till målgruppen + 65 som fokuserar på stöd till egenvård och förebyggande insatser för att ge möjlighet att bo kvar hemma så länge som möjligt.

En lägre befolkningstillväxt kan komma att påverka antalet enheter inom Barn- och utbildningsförvaltningen. Ydres grundskolor har hög lärarbehörighet, i förskolorna finns behov av fler med förkollärexamen och i fritidshemmen finns ett mycket stort behov av att utbilda/rekrytera behöriga lärare.

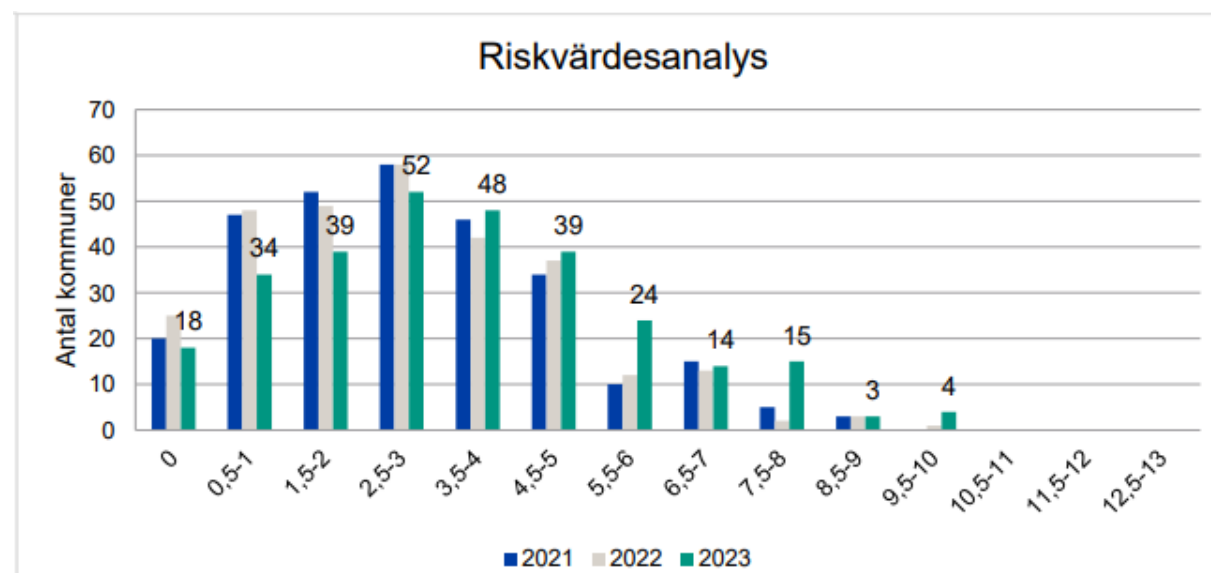
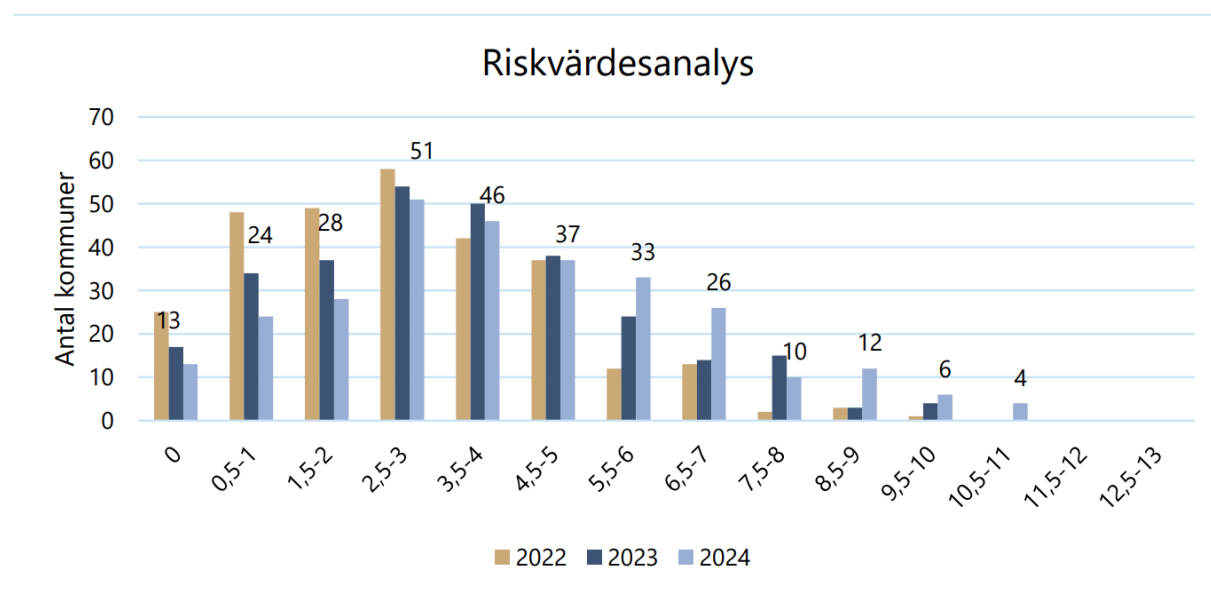
För att Ydres befolkning ska kunna öka måste det finnas möjlighet för inflyttning och för att skapa detta måste en rotation på husmarknaden ske. Detta underlättas med hjälp av nybyggnation av hus och lägenheter eller andra boendialternativ anpassade till äldre. Emellertid satsar även grannkommunerna på att öka sin befolkning genom att erbjuda boende alternativ i attraktiva sjöområden, närhet till kommunikation med mera, vilket kan göra det svårare för kommunen få inflyttning.

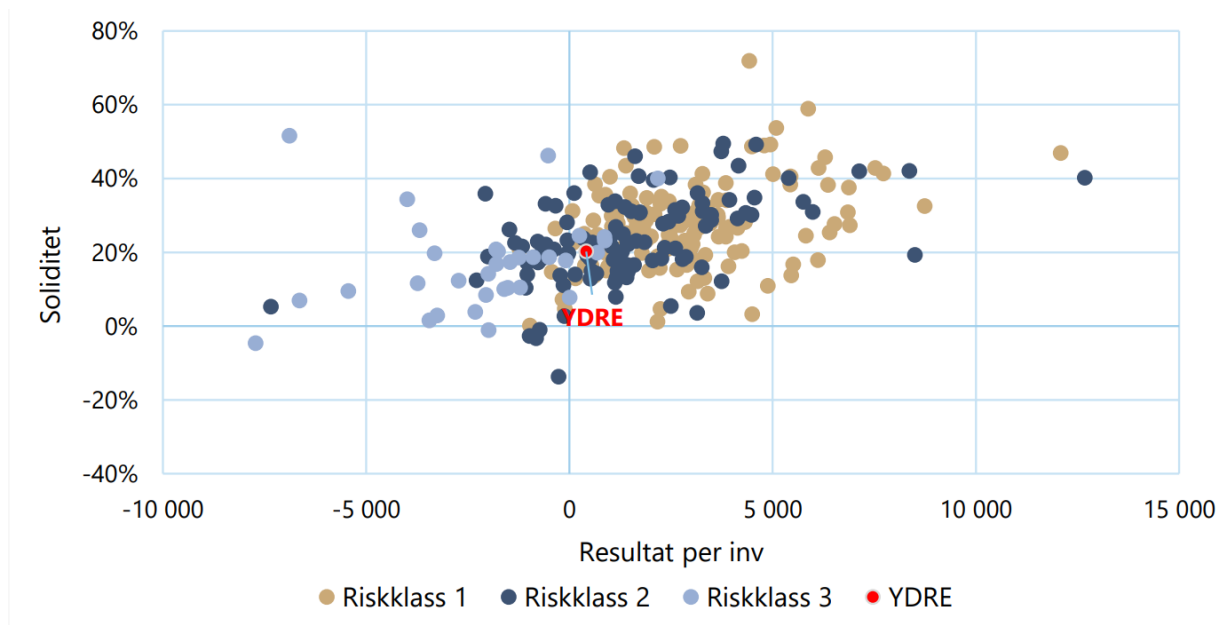
4 Kommunens ekonomiska läge

Finansiellt läge

I den årliga finansiella analys som Kommuninvest tar fram tappar Ydre kommun från riskvärdet 1,5 2023 till riskvärde 5,0 för 2024. Detta innebär att Ydre går från de 100 medlemskommuner med lägst riskvärde till de 100 kommuner med högst riskvärde.

Kommuninvest analys innebär en jämförelse av 11 olika värden där den sammanvägda analysen ger efter 2024 års resultat 5,0 i riskvärde

Verksamhetens resultat 2024

2024 blev ett tufft år även för Ydre kommun då resultatet i kommuncencernen landar på blott + 0,4 mnkr och kommunens resultat landade på blygsamma +0,7 mnkr. Det som tynger inom kostnadssidan är främst högre personalkostnader inom äldreomsorgen och tillfälligt ökande pensionskostnader.

När vi blickar bakåt kommer vi från en lång period av goda resultat. Ett mål som antogs av kommunfullmäktige i juni pekar ut, sett över en 10 års period, att 2% av skatter och bidrag i genomsnitt innebär att vi uppnår god ekonomisk hushållning.

	Resultat mnkr	Mål- uppnåelse	Resultat i % SB
2024	0,7	2,52%	0,23%
2023	4,2	2,69%	1,52%
2022	16,3	2,30%	6,13%
2021	11,6	1,55%	4,58%

Ekonomisk planering (Budget)

I budgeten för 2025 ses en viss förbättring samtidigt som besparingar effektiviseringar inom verksamheterna är utlagda i ramarna med totalt 3,5 mnkr. I budget 2026 stiger det till 3,9 mnkr.

I 2025 års budgetprocess har kommunen använt SKR's prislappsmodell fullt ut och i

förvaltningarnas ramar har både pris och löneökningsskompensation lagts ut. Totalt har 32,5 mnkr lagts ut i positiva prioriteringar. I budget 2026 minskar det till 30,5 mnkr. I budget 2027 minskar det till 25,4 mnkr. I budget 2028 minskar det till 19,2 mnkr.

På finanserna inom handlingsutrymmet finns poster som hanterar ökning av hyreskostnad i samband med Solängens renovering och ökning av kapitalkostnader för ombyggnad av köken på Solängen och Ydreskolan. Totalt innebär det att 2028 finns 11 mnkr reserverade i budget.

Resultatutveckling

Utifrån att vi skall uppnå ett resultat på minst 2 % av skatter och bidrag över en rullande 10 års period. Så innebär 2023 och 2024 års svaga resultat inte kan fortsätta längre än något år till.

5 Förvaltningsnivå

5.1 Nuläge ekonomi

Totalt visar kommunen en negativ prognostiserad budgetavvikelse för 2025 på -301 tkr.

Kommunledningsförvaltningen helårs prognosen är -826 tkr bygger på de utfall som finns vid augusti månads utgång däremot finns osäkerhetsfaktorer som kan generera ett förbättrat resultat är bl.a. den fortsatta utbyggnaden av fastighetsnära insamling av avfall och kombitjänster inom kost och lokalvård. I övrigt finns osäkerheter kopplat till bemanning, löneökningar och prisökningar.

Barn- och utbildningsförvaltningen prognos för helåret visar på en negativ budgetavvikelse på 302 tkr. Det är framförallt tre verksamhetsområden som visar på negativa avvikelser för året. Gymnasiet vars kostnader är högre än budget. Grundskola åk 4–9 och fritids inom dessa verksamheter är det personalen och IKE som drar över sina budgetar.

Dessa budgetavvikelser räddas upp en del utifrån att förskolan inte räknar med att göra av med hela in budget som är för personal. Samt att de pengar som är avsatta till löneökning kompensering inte använts full ut och att förvaltningen har jobbat utifrån sin åtgärdsplan med att minska kostnader för inköp, kompetensutveckling med mera.

I budget 2026 har det i den interna budgeten lagts in en besparing på barn och utbildningschefen på cirka 3,9 mnkr vilket förvaltningen ska jobba med gemensamt och kontinuerligt under året för att komma ner i ram. Av dessa 3,9 mnkr beror 3,4 mnkr på att kommunen övergått till interndebitering av hyra och måltider 2026

Socialförvaltningen prognosen för helåret visar på + 4 492 tkr vilket beror på försäljning av platser inom äldreomsorgen till Kinda och Vimmerby, effektiviseringar inom äldreomsorgen utifrån framtagna handlingsplan mer pengar avsatta till löneökning än vad som gick åt.

Samhällsbyggnadsförvaltningen prognosen för helåret visar på + 120 tkr det finns avvikelser inom olika delar av verksamheten. Framför allt utgörs de av lägre intäkter på myndighetsutövning inom miljöskydd och högre intäkter inom myndighetsutövning inom plan- och bygglagens områden, samt lägre bidrag för planarbete och högre intäkter i den skogliga verksamheten. Området civil beredskap har också erhållit cirka 200tkr högre bidrag från staten än budgeterat.

Finansförvaltningen helårs prognos är - 3 785 tkr detta underskott beror att pensioner är underbudgeterat.

Kommunen totalt (TKR)	Helårs budget	Prognostiserat utfall 2025	Prognostiserad Avvikelse
Kommunledningsförvaltning	-60 607	-61 433	-826
Barn och utbildningsförvaltning	-86 633	-86 935	-302
Socialförvaltning	-114 065	-109 573	4 492
Samhällsbyggnadsförvaltning	-13 319	-13 199	120

Finansförvaltning	280 458	276 673	-3 785
	5 834	5 533	-301

5.1.1 Gällande prioriteringar för 2025

Prioriteringar

BESKRIVNING*	NÄMND*	BESLUTAD*	2025	2026	2027	2028
Fritidsgård	Kommunledningsförvaltning	JA	478	478	478	478
Ungdomscoach	Kommunledningsförvaltning	JA	422	422	422	422
* Lokalbudget kommunhus	Kommunledningsförvaltning	JA	200	200	200	200
* Utvecklingsorienterat arbete föreningar	Kommunledningsförvaltning	JA	150	150	150	150
1,0 tjänst Bibliotekarie	Kommunledningsförvaltning	JA	450	450	450	450
Val	Kommunledningsförvaltning	JA		200		
ITSAM grundbidrag	Kommunledningsförvaltning	JA	300	300	300	300
* Digitalisering - ekonomisystem mm	Kommunledningsförvaltning	JA	600	600	400	-200
* Kompetensförsörjning	Kommunledningsförvaltning	JA	450	450	450	450
* Projekt Ydre 2030	Kommunledningsförvaltning	JA	500	500	500	200
4. Kundtjänst/kontaktcenter	Kommunledningsförvaltning	JA		-700	-700	-700
Totalt	Kommunledningsförvaltning		3 550	3 050	2 650	1 750
2. Kombinationstjänster	Barn- och utbildningsförvaltning	JA	-300	-300	-300	-300
* Små enheter inom FSK/FRITIDS	Barn- och utbildningsförvaltning	JA	3 705	3 705	1 850	0
* Utökad SYV tjänst 50%	Barn- och utbildningsförvaltning	JA	306	306	306	0
Utökad verksamhet kulturskolan	Barn- och utbildningsförvaltning	JA	150	150	150	150
Hyra BoU kompensation Hestra	Barn- och utbildningsförvaltning	JA	1 052	947	852	767
Hyra BoU kompensation Hestra	Barn- och utbildningsförvaltning	JA	469	422	380	342
Hyra BoU kompensation Hestra	Barn- och utbildningsförvaltning	JA	196	176	158	143
Hyra BoU kompensation Hestra	Barn- och utbildningsförvaltning	JA	60	54	49	44
* Trygghetssamordnare	Barn- och utbildningsförvaltning	JA	218	218	218	0
5. Administrativ effektivitet	Barn- och utbildningsförvaltning	JA		-200	-200	-200
Totalt	Barn- och utbildningsförvaltning		5 856	5 479	3 464	946
* Aktivitetssamordnare	Socialförvaltning	JA	545	545	545	0
* Kommunal primärvård 2,25 nattbemannning	Socialförvaltning	JA	1 950	1 950	1 950	1 950
1. Delade turer	Socialförvaltning	JA	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
* Placeringar	Socialförvaltning	JA	5 550	5 550	4 050	3 520
Socialsekreterare placeringar	Socialförvaltning	JA	1 400	1 400	1 400	1 400

Digitalisering	Socialförvaltning	JA	290	290	290	290
* Hyra Vallvägen	Socialförvaltning	JA	360	360	360	0
3. Daglig verksamhet LSS	Socialförvaltning	JA	0			
Verksamhetschef äldreomsorg	Socialförvaltning	JA	1 000	1 000	1 000	1 000
* Bemanning ÄO heltid	Socialförvaltning	JA	1 500	1 500	1 500	1 500
* Ombyggnad Solängen extra kostnader flytthjälp och bemanning	Socialförvaltning	JA	952	952	476	0
* Bemanning ÄO 11 timmar	Socialförvaltning	JA	1 900	0	0	0
* Bemanning ÄO delade turer	Socialförvaltning	JA	2 500	2 500	2 500	2 500
* Bemanning ÄO helg 2 av 5	Socialförvaltning	JA	2 400	2 400	2 400	2 400
Totalt	Socialförvaltning		17 847	15 947	13 971	12 060
Underlag för effektiviseringar för budget i balans	Handlingsutrymme	JA	-1 415	284	-1 350	3 865
Ombyggnad kök båda köken 15 000 tkr avskrivning 15 år 3% ränta klara 2027	Handlingsutrymme	JA			1 450	1 420
Ombyggnad kök minskning personal 2,5 tjänst jmf med 13,7 idag	Handlingsutrymme	JA			-900	-1 000
Ombyggnad Solängen ökad hyra	Handlingsutrymme	JA	1 200	4 400	7 000	7 300
Solängen avdrag	Handlingsutrymme	JA			-560	-700
Totalt	Handlingsutrymme		-215	4 684	5 640	10 885
Naturum	Samhällsbyggnadsförvaltning	JA	447	447	447	447
* Civilt försvar, TIB	Samhällsbyggnadsförvaltning	JA	650	650	140	140
* Digitalisering - Tjänst ITSAM, medel för engångskostnader	Samhällsbyggnadsförvaltning	JA	700	700	700	-200
* Färdtjänst	Samhällsbyggnadsförvaltning	JA	400	400	200	200
Naturum utställning	Samhällsbyggnadsförvaltning	JA	250	134	134	134
5. Administrativ effektivitet	Samhällsbyggnadsförvaltning	JA		-200	-200	-200
Totalt	Samhällsbyggnadsförvaltning		2 447	2 131	1 421	521

5.2 Verksamhetsplan 2026-2029

Inledning

Ydre kommun står inför en period som präglas av utveckling, effektivisering och långsiktig samverkan. Under åren 2026–2029 kommer kommunens verksamheter att arbeta för att säkerställa en hållbar ekonomi, en ändamålsenlig organisation och en hög kvalitet i service och bemötande.

Fokus ligger på att möta kommande krav genom gemensam planering, digitalisering och kompetensutveckling, samtidigt som kommunen fortsatt ska vara en attraktiv plats att leva,

bo och arbeta i.

Verksamhetsplanen utgör ett samlat dokument som anger inriktning, prioriteringar och större utvecklingsinsatser för kommunens förvaltningar och verksamheter. Den ska fungera som underlag för politiska beslut, uppföljning och kommunikation med invånare och samarbetspartners.

Gemensamma fokusområden

Kommunens samlade organisation står inför ett antal övergripande utvecklingsområden under planperioden. Ett förstärkt fokus riktas mot styrning, samverkan, digitalisering, ekonomi och kompetensförsörjning.

Digitalisering och innovation

Digitalisering utgör en central del i kommunens utvecklingsarbete. Under perioden genomförs flera projekt som syftar till att modernisera verksamhetsprocesser och öka tillgängligheten. Inom kostverksamheten införs digitala måltidsbeställningar, inom samhällsbyggnadsområdet sker upphandling av nya verksamhetssystem för myndighetsutövning och geodata, och inom socialtjänsten genomförs digitalisering i enlighet med Handslaget – Digital basnivå för socialtjänsten. Fokus ligger på digitala lösningar som stärker kvalitet, säkerhet och service.

Kompetensförsörjning

Behovet av att attrahera, utveckla och behålla kompetent personal är fortsatt stort. Kommunen arbetar aktivt för att skapa goda förutsättningar för medarbetare genom kompetensutveckling, karriärvägar och samarbete över verksamhetsgränser. Särskilda insatser görs inom yrkesområden där rekryteringsutmaningarna är störst, bland annat inom utbildning, vård och teknisk verksamhet.

Verksamhetsvisa prioriteringar

Kommunledningsförvaltningen

Kommunledningsförvaltningen stärker sin roll som samordnande funktion och ansvarar för att säkerställa en enhetlig styrning i hela kommunen. Under perioden prioriteras förberedelser inför valet 2026 samt framtagandet av nytt reglemente för kommunstyrelsen inför nästa mandatperiod. Kommunen fortsätter också att fördjupa samarbetet inom ITSAM där gemensamma systemlösningar inom HR, ekonomi och kontaktcenter bidrar till ökad samordning och effektivitet.

Ekonomiavdelningen kommer under perioden att fortsätta arbetet med upphandling och införande av nytt ekonomisystem inom ITSAM-samarbetet. Systembytet beräknas pågå under tre år och syftar till att skapa långsiktiga effektivitetsvinster. Samtidigt kvarstår osäkerheter kring kostnadsnivåer och nyttorealiseringsgrad. Budgetprocessen för perioden 2027–2030 startar i december 2025. Gemensamma upphandlingar av stöd- och servicetjänster, såsom företagshälsovård och pensionsadministration, bidrar till stabilitet och bättre resursutnyttjande.

Biblioteket säkrar långsiktig kompetens genom rekrytering av utbildad bibliotekarie. Ungdomsverksamheten och fritidsgården Navet fortsätter att utvecklas som trygga mötesplatser för unga, medan samarbetet med föreningslivet fördjupas för att stärka

det lokala engagemanget. Fokus ligger på tillgänglighet, inkludering och ett brett utbud av aktiviteter för alla åldrar.

Kostenheten genomför under perioden utredning och eventuell omstrukturering för att effektivisera verksamheten och minska kostnader, samt skapa en ökad kapacitet avseende beredskap. Införandet av digitala beställningssystem pågår och kombinationstjänster planeras i dialog med förskola och fritidsverksamhet för att skapa ökad flexibilitet.

Under 2026 träder ny avfallsförordning och taxa i kraft. Insamling av matavfall byggs ut i tätorter och på landsbygd, och kommunen fortsätter arbetet med att öka källsorteringen i egna verksamheter.

Fastighetsavdelningen ansvarar under perioden för omfattande investeringar och underhållsåtgärder. Ombyggnationen av Solängen påbörjas vid årsskiftet 2025/26 och planeras vara färdig sommaren 2028. Förstudien om nytt centralkök vid Ydreskolan tas in i budgetprocessen för 2027. Inom VA-verksamheten genomförs stora investeringar för att möta framtida reningskrav, samtidigt som driftkostnader sänks genom energieffektivisering och förbättrad planering.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Utbildningsverksamheten fortsätter arbetet med att stärka den pedagogiska kvaliteten genom helhetsgreppet "röda tråden" från förskola till grundskola. Arbetet med språk- och kunskapsutvecklande metoder, AI-utbildning för personal och förberedelser inför den nya tioåriga grundskolan är centrala delar. Anpassningar av lokaler planeras för att möta förändringar i elevunderlaget, där ett samutnyttjande av lokaler mellan Ydreskolan och Hestraskolan skapar effektivare resursanvändning. Kulturskolan fortsätter att samverka med grundskolan och utvecklar sitt digitala systemstöd.

Socialförvaltningen

Socialtjänsten förbereder sig för implementeringen av ny socialtjänstlag och anpassningen till Nära vård 2030. Verksamheten utvecklas mot ett mer förebyggande och individcentrerat arbetssätt med tydligt fokus på kvalitet, digitalisering och kompetensförsörjning. Inom äldreomsorgen sker en organisatorisk samordning för att möta framtidens behov, samtidigt som LSS-verksamheten byggs ut för att fler ska kunna bo och arbeta på hemmaplan. Digitala hjälpmedel och välfärdsteknik införs successivt som en del av arbetet med att skapa en hållbar vård och omsorg.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Förvaltningen fortsätter arbetet med flera större planerings- och utvecklingsprojekt, bland annat ny översiktsplan, bostadsförsörjningsriktlinjer och flera detaljplaner. Samverkan med Ödeshögs kommun fördjupas inom plan- och byggområdet. Fokus ligger också på utveckling av infrastruktur, gång- och cykelvägar samt kollektivtrafik i dialog med Östgötatrafiken. Miljöenheten stärker sitt arbete med tillsyn och miljöuppföljning, medan Naturum Sommen utvecklas som besöksmål och pedagogisk plattform.

Framtidsinriktning

Ydre kommun står inför en tid av både utmaningar och möjligheter. Genom att arbeta strategiskt med digitalisering, hållbarhet och kompetensförsörjning kan kommunen möta

framtidens krav och samtidigt stärka sin attraktionskraft som arbetsgivare och samhällsaktör. Den kommande planperioden präglas av ansvarstagande, samverkan och utveckling, där målet är att upprätthålla hög kvalitet, god ekonomi och en service som skapar värde för kommunens invånare.

5.3 Ekonomiska förutsättningar 2026-2029

5.3.1 Ekonomisk plan 2026-2029

Förändringar från budgetbeslutet i juni

Interna omfördelningar

Förändringar har skett i budgeten sedan beslutet i juni i och med att flyttat verksamheten beredskap och säkerhet från Samhällsbyggnadsförvaltningen till Kommunledningsförvaltningen. Detta har en budgetpåverkan för 2026 med 224 tkr från beslutet i juni, det vill säga Samhällsbyggnadsförvaltningen har fått en minskad ram och Kommunledningsförvaltningen en ökning av ramen med motsvarande belopp. En ytterligare justering som skett är att samhällsbyggnadsförvaltningens ram har utökats med 1 116 tkr och de medlen kommer från Kommunledningsförvaltningen. De nya ramarna syns i tabellen nedan.

Omvärld

Skatteprognosen har förändrats i och med att lågkonjunkturen och det ekonomiska osäkerhetsläget drar ut och bibehålls längre än vad som var med i skatteprognosen från februari som budgeten baseras på totalt innebär detta en minskning med motsvarande 4,5 mnkr för 2026. Prognosen för utjämning för 2026 motverkar detta med ca 1,5 mnkr hur som helst kommer budgetarbetet framöver att präglas av kontinuerliga anpassningar till nya förutsättning i skatteutfall och utjämningsystem.

Det är viktigt att de anpassningar som är nödvändiga för att undvika strukturella underskott i verksamheterna prioriteras.

Regeringen har utifrån utjämningsutredningen "Nätt och jämt" SOU 2024:50 brutit ut beräkningen av Administration i kostnadsutjämnningen för kommuner i ett PM som de vill ha remissvar på senast 4 februari.

För Ydres del innebär framlagt förslag en försämring av kostnadsutjämnningen med cirka 6,4 mnkr vilket motsvarar 70 öre på skatten eller 2 % av skatter och bidrag.

AN3 mnkr	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
11 Kommunchef	15,5	20,7	21,5	22,6	23,6
12 Ekonomichef	4,5	5,1	5,0	4,5	4,7
13 Avfallschef	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
16 Kostchef	8,6	0,0	0,0	0,0	0,0
18 Chef VA Gata o park	5,8	5,3	5,9	6,0	6,1
19 Fastighetschef	21,7	1,3	1,1	0,7	0,6
42 Kultur och bibliotekschef	5,0	7,3	7,5	7,6	7,8
1 Kommunledningsförvaltning	60,6	39,2	40,4	41,0	42,3
60 Barn och utbildningschef	18,9	38,3	43,7	44,8	46,0
61 Rektor F-3 och fritids	15,3	13,5	12,1	12,5	11,9
62 Rektor grundskola 4-9	16,1	16,6	18,4	18,9	19,4
63 Förskolechef	17,3	15,9	12,4	12,0	12,6
64 Gymnasium kommvux	16,7	18,4	18,7	19,8	20,5
65 Kulturskola	2,3	2,4	2,5	2,6	2,6
6 Barn och utbildningsförvaltning	86,6	105,1	107,8	110,6	113,1
71 Socialchef	8,5	5,6	4,9	5,2	5,4
72 IFO-Chef	32,4	32,4	32,4	33,3	34,2
73 EC Hemtjänst korttids	20,3	22,9	24,2	25,4	26,5
74 EC Demens	19,4	20,5	21,6	22,1	23,2
75 EC Hemsjukvård	11,6	11,6	12,2	12,7	13,2
76 EC SÄBO natt pers.ass	14,7	15,2	16,0	16,8	17,6
77 Äldreomsorgschef	7,2	10,0	10,6	11,1	11,6
7 Socialförvaltning	114,1	118,2	121,9	126,6	131,7
14 Samhällsbyggnads chef	3,8	4,6	4,7	5,0	5,1
15 Räddningschef	5,2	6,5	6,5	6,7	6,7
17 Naturum, Miljö och Hälsa Chef	2,6	2,8	2,6	2,7	2,7
21 Bygglov & fysiskplanering chef	1,7	0,6	1,0	1,0	1,0
8 Samhällsbyggnadsförvaltning	13,3	14,5	14,8	15,4	15,5
90 Finansiering	-283,9	-285,6	-294,7	-305,5	-316,5
91 Handlingsutrymme	3,5	1,7	3,4	5,8	7,3
9 Finansförvaltning	-280,5	-283,9	-291,2	-299,7	-309,1
Årets resultat	-5,8	-6,9	-6,4	-6,2	-6,5

AN1	2025 Budget	2026 Budget	2027 Budget	2028 Budget	2029 Budget
1 Kommunledningsförvaltning	60,6	39,2	40,4	41,0	42,3
6 Barn och utbildningsförvaltningen	86,6	105,1	107,8	110,6	113,1
7 Socialförvaltning	114,1	118,0	121,9	126,6	131,7
8 Samhällsbyggnadsförvaltning	13,3	14,5	14,8	15,4	15,5
9 Finansförvaltning	-280,5	-283,9	-291,2	-299,7	-309,1
	-5,8	-6,9	-6,4	-6,2	-6,5

5.3.2 Prioriteringar för åren 2026-2029

Prioritering	Målområde	Prioritet	2026	2027	2028	2028
* Aktivitetssamordnare	Ydre främjar ett tryggt och självständigt liv		545	545	0	0
* Kommunal primärvård 2,25 nattbemannning	Ydre kommun ska erbjuda en modern, god vård och omsorg för inviden.		1 950	1 950	1 950	1 950
Fritidsgård	Ydre främjar ett tryggt och självständigt liv		610	610	610	610
Underlag för effektiviseringar för budget i balans	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		-5 891	-6 900	-4 722	-3 293
2. Kombinationstjänster	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		-300	-300	-300	-300
* Placeringar	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		5 550	4 050	3 520	3 050
Extra personal i förskola	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		1 008	1 008	1 008	1 008
* Utökad SYV tjänst 50%	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		306	306	0	0
Ungdomscoach	Ydre främjar ett tryggt och självständigt liv		500	500	500	500
* Utvecklingsorienterat arbete föreningar	Ydre stärker företagande och bidrar till ett rikt föreningsliv		300	300	300	300
1,0 tjänst Bibliotekarie	Ydre ger förutsättningar för varje individ att utvecklas		590	590	590	590
Val	Ydre främjar ett tryggt och självständigt liv		200		0	200
Utökad verksamhet kulturskolan	Ydre är en attraktiv kommun för		150	150	150	150

	medborgare och medarbetare					
Socialekreterare placeringar	Ydre främjar ett tryggt och självständigt liv		1 400	1 400	1 400	1 400
Naturum	Ydre tar sikte på en hållbar kommun för alla		447	447	447	447
Ombyggnad kök Solängen	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare			450	440	440
Hyra BoU kompensation Hestra	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		947	852	767	690
Hyra BoU kompensation Hestra	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		422	380	342	308
Hyra BoU kompensation Hestra	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		176	158	143	128
Hyra BoU kompensation Hestra	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		54	49	44	39
Ombyggnad kök båda köken 15 000 tkr avskrivning 15 år 3% ränta klara 2027	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare			1 000	980	980
Ombyggnad kök minskning personal 2,5 tjänst jmf med 13,7 idag	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare			-900	-1 000	-1 000
ITSAM grundbidrag	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		300	300	300	300
* Digitalisering - Tjänst ITSAM, medel för engångskostnader	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		400	400	-200	-200
* Färdtjänst	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		200	0	0	0
* Digitalisering - ekonomisystem mm	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		600	400	-200	-200

* Kompetensförsörjning	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		450	450	450	450
* Projekt Ydre 2030	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		300	300	200	0
Verksamhetschef äldreomsorg	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		1 000	0	0	0
* Trygghetsamordnare	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		218	218	0	0
Naturum utställning	Ydre tar sikte på en hållbar kommun för alla		134	134	134	134
Ombyggnad Solängen ökad hyra	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		4 400	7 000	7 300	7 300
* Bemanning ÄO helg 2 av 5	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		2 400	2 400	2 400	2 400
Solängen avdrag	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare			-560	-700	-700
5. Administrativ effektivitet	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		-200	-200	-200	-200
5. Administrativ effektivitet	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		-200	-200	-200	-200
Friskvårdsbidrag	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		100	100	100	100
Planprogram Österbymo	Ydre tar sikte på en hållbar kommun för alla		400			
Kollektiv Skolskjuts	Ydre tar sikte på en hållbar kommun för alla		150	250	250	250
Räddningstjänst organisation 1 tjänst	Ydre tar sikte på en hållbar kommun för alla		400	400	400	400

Lokalkostnader	Ydre tar sikte på en hållbar kommun för alla		1 800	1 800	1 800	1 800
* Civilt försvar, TIB	Ydre är en attraktiv kommun för medborgare och medarbetare		350	220	220	220
Föreorenad mark	Ydre tar sikte på en hållbar kommun för alla		200	200	200	200
Totalt			22 366	20 257	19 423	20 251

Genomförande av politiska prioriteringar 2026–2029

Under planperioden genomför kommunens verksamheter ett antal satsningar som bygger på politiska prioriteringar i budgeten. Dessa prioriteringar innebär riktade resurser till områden där behovet av förstärkning är särskilt stort, eller där målet är att höja kvaliteten och ambitionsnivån i kommunens verksamhet och service.

Kommunledningsförvaltningen

Kansli och ekonomi

Inom kommunledningsförvaltningen används prioriterade medel för att stärka det strategiska arbetet med digitalisering, upphandling och systemutveckling. Delar av stabschefsfunktionen finansieras genom den särskilda digitaliseringsatsningen, vilket skapar förutsättningar för att leda kommunens övergripande digitala omställning och samordna utvecklingen mellan olika verksamheter.

Arbetet med att upphandla och införa ett nytt ekonomisystem har påbörjats inom ITSAM-samarbetet. Denna satsning syftar till att effektivisera kommunens ekonomiska processer och skapa gemensamma rutiner mellan samverkande kommuner. Nyttorealiseringsen bedöms som hanterbar inom ramen för befintlig ekonomi, men följs upp kontinuerligt för att säkerställa att förväntade effekter uppnås.

Prioriteringen kopplad till införandet av ett gemensam kontaktcenter hanteras tills vidare av finansförvaltningen, i väntan på en slutlig tidplan och fastställda beräkningar av nyttorealiseringsen.

Kultur och fritid

Inom kultur- och fritidsområdet används prioriteringarna för att säkra kvalitet, tillgänglighet och långsiktig hållbarhet. Finansieringen av en utbildad bibliotekarie möjliggör att kommunen kan uppfylla Bibliotekslagens krav och erbjuda ett professionellt och brett kulturutbud. Det stärker biblioteket som mötesplats och kunskapscentrum för alla åldrar.

Satsningarna på fritidsgården Navet och ungdomscoachfunktionen ger bättre förutsättningar för ett aktivt och relationsskapande ungdomsarbete. Det bidrar till ökad trygghet, social samhörighet och förebyggande insatser som stödjer ungdomars hälsa och delaktighet.

Genom den särskilda prioriteringen till utvecklingsarbete gentemot föreningslivet kan kommunen stärka samverkan med lokala föreningar. Det möjliggör ett mer strukturerat stöd till ideella krafter och stimulerar ett hållbart och inkluderande föreningsliv som gynnar

kommunens sociala och kulturella utveckling.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Förvaltningens prioriteringar riktas mot både lagstadgade och strategiska uppdrag. Driften av Naturum Sommen är fortsatt prioriterad, i linje med kommunens tidigare beslut.

Finansieringen sker i samverkan med Tranås och Boxholms kommuner samt genom statliga bidrag, men nuvarande medel täcker inte hela kostnaden. Dialog förs därför på kommundirektörsnivå för att säkerställa en långsiktig lösning.

Inom färdtjänsten har en effektivisering uppnåtts i samband med att driften överförts till Östgötatrafiken. Prioriteringen gäller för 2026 men planeras avvecklas från 2027 då verksamheten bedöms kunna drivas inom ordinarie ram, vilket innebär en besparing för kommunen.

Planprogrammet för Österbymo södra är en strategisk satsning för att utveckla området kring skolan och stärka ortens centrumfunktion. I detta arbete inkluderas även möjligheten att etablera ett allaktivitetshus som mötesplats för invånare i alla åldrar.

Satsningen på skolskjuts innebär att kommunen tar ett ansvar för att frigöra resurser till kollektivtrafiken i regionen. De ökade trafikeringskostnaderna följs upp löpande och alternativa lösningar prövas för att säkerställa ekonomisk balans.

Inom räddningstjänsten används prioriterade medel för att förstärka bemanningen vid stationen i Österbymo. Utredning pågår om detta ska ske genom egen utökning eller genom en reviderad samverkanslösning med Tranås kommun.

Slutligen möjliggör en särskild treårig prioritering arbetet med att utreda och åtgärda förorenad mark där ingen ansvarig aktör finns. Detta är ett viktigt steg för att stärka miljöansvaret och säkerställa en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Inom skolområdet används de politiska prioriteringarna för att stärka trygghet, elevhälsa och undervisningens kvalitet. Funktionen som trygghetssamordnare fortsätter för att säkerställa ett strukturerat och förebyggande arbete mot kränkningar och för att stödja elevernas sociala utveckling. Satsningen frigör tid för lärare och rektorer att fokusera på undervisning och pedagogiskt ledarskap.

Prioriteringen till små enheter används för att se över organisation och lokaler med målet att öka effektiviteten genom samnyttjande av utrymmen mellan förskola och fritidshem. Detta skapar både bättre arbetsmiljö och ekonomisk hållbarhet.

Satsningen på speciallärare och specialpedagoger är fortsatt avgörande för att elever ska få det stöd de behöver och för att lärarna ska kunna bedriva undervisning med hög kvalitet.

Socialförvaltningen

Inom socialtjänsten används de politiska prioriteringarna till att höja kvaliteten inom äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt kommunal primärvård.

Satsningen på en aktivitetssamordnare för seniorer gör det möjligt att erbjuda organiserade aktiviteter som motverkar ensamhet och stärker hälsa och livskvalitet bland äldre. Arbetet sker i samverkan med civilsamhället och är en viktig del av kommunens förebyggande

hälsoarbete.

I den kommunala primärvården säkerställer prioriterade medel fortsatt nattbemanning med sjuksköterska, vilket är avgörande för både kvalitet och beredskap. Resurser avsätts även för hyrkostnader för lokaler på Vallvägen, vilket gör det möjligt att behålla specialistundersköterskekompetens som avlastar sjuksköterskor och bidrar till en mer effektiv och patientsäker vård.

Inom individ- och familjeomsorgen används prioriteringarna för att möta det ökade behovet av stöd till barn och unga. En särskild satsning på socialsekreterartjänster möjliggör en rättssäker handläggning och uppföljning av placeringar.

Inom äldreomsorgen har satsningen på en verksamhetschef inneburit ett förstärkt ledningsstöd och en tydligare styrning av verksamheten. Prioriteringen av ett schema med arbete två helger av fem är en strategisk insats för att stärka kommunens attraktivitet som arbetsgivare.

Sammantaget bidrar de politiska prioriteringarna till att höja kvaliteten, öka tryggheten och stärka kommunens förmåga att möta framtida behov inom vård, skola, omsorg och samhällsutveckling.

6 Investeringsbudget med projektbeskrivningar på alla projekt

Plan för investeringar 2025-2031								
Förändringar								
Investeringsplan 2024-2030	PLAN 2025	PLAN 2026	PLAN 2027	PLAN 2028	PLAN 2029	PLAN 2030	PLAN 2031	Förslag totalt 2025-2031
Bredband (Alla projekt)	4 600	3 600	600	600	600	0	1 000	11 000
Utbyggnad fjärrvärme	1 200	1 200	0	0	0	0	0	2 400
VA-investeringar	5 000	10 800	15 000	15 000	11 900	0	0	57 700
Avfall-Renhållning Återvinningscen	3 900	3 600	400	400	0	0	0	8 300
Fysisk miljö tätorter	3 550	2 250	3 150	150	450	300	1 000	10 850
Infrstruktur GC och kollektivtrafik	1 050	1 000	400	400	400	400	400	4 050
Räddningstjänst Civilberedskap	550	300	2 800	300	0	0	0	3 950
Infrastruktur Rydsnäs camping	1 000	1 000						2 000
Inventarieinköp BoU	400	300	400	400	400	400	400	2 700
Kök Ydreskolan		9 000						9 000
Inventarieinköp Soc	700	700	200	200	200	200	200	2 400
Kök Solängen			6 000					6 000
Inventarieinköp KLF	560	500	200	200	200	200	200	2 060
Investeringsbank (ingen finansiering)	1 500	844	1 275	1 640	1 500	1 500	0	8 259
Planerat underhåll fastigheter	2 330	940	835	560	800	800	400	6 665
Ekonomisystem	250	250	250	0	0	0	0	750
Solcell och energieffektiviseringar	1 500	1 500	500	0	0	0	0	3 500
	28 090	37 785	32 010	19 850	16 450	3 800	3 600	141 584

Projektbeskrivningar

Bredbandsutbyggnad

Efter att projekten Asby Udde och Österbymo-Svinhult är genomförda har över 90 % av alla hushåll tillgång till bredband via fiber. Med tillgång menas att man är ansluten eller har möjlighet att ansluta sig för en kostnad som understiger 40 000 kr.

Utbyggnadsprojekten Ydre Syd och Ydre Mitt är i september 2024 i projekteringsfasen.

Grävstart

kommer ske i slutet av 2024. I dessa projekt är den kommunala investeringen beräknad till 2 200 000 kr. När Ydre Syd och Ydre Mitt är klara i slutet av 2026 har 95 % av alla hushåll tillgång till bredband med 1 Gbit/s.

Den utbyggnad som återstår i kommunen är mycket kostsam och bedöms enbart vara möjlig med statligt bredbandsstöd. I augusti 2024 lämnade Ydre kommun in en ansökan innehållande två utbyggnadsprojekt. Det sökta stödbeloppet är på 20 000 000 kr och bedöms täcka alla byggkostnader för dessa projekt. Om dessa projekt fullföljs uppnår Ydre kommun regeringens nationella mål om att 98 % av alla hushåll ska ha tillgång till bredband med 1 Gbit/s 2025.

Fjärrvärme

Utredning kring fjärrvärmens pågår och kommer presenteras för Kommunstyrelsen under hösten 2024

VA investeringar

Utbyggnad enligt av Kommunfullmäktige antagen VA-plan. Denna satsning är på totalt 150 mnkr fördelat på 12 år mellan 2023-2040.

VA Rydsnäs, mindre jobb för att kunna tillgodose nya tomter som exploateras i östra delen av samhället. Vidare görs reinvesteringar i vattenverk för att säkra god dricksvattenkvalitet.

Projektering för ett större jobb utmed Rydsnäsvägen har påbörjats under 2023 för att kunna upphandlas under 2025. Sträckan avser ca 700 meter rörledning intill trafikverkets väg.

Mindre insatser i hela kommunen kommer att göras för att underlätta och möjliggöra de större arbeten som kommer.

I Österbymo kommer ledningar vid Kisavägen och Köpmannagatan att ses över. Hur omfattande arbetet blir vet vi inte förrän vintern 2024 då vi inväntar inspektion av dessa ledningar.

Under kommande fem år (2024-2028) kommer underhållsfilmning av ledningsnätet genomföras för att ha ett bättre underlag och kunna göra säkrare prioriteringar och samtidigt minska inläckage.

Under 2024 har ett arbete utförts i Hestra samhälle, cirka 1800 meter ledning har nu bytts ut. Under 2025 kommer arbete att påbörjas i Österbymo, där planen är att byta 600 meter ledning utmed lokalgata.

Arbete med säkrad drift av avloppsreningsverk fortsätter under 2025-2027. Uppgradering av dessa sker för att möta framtidens krav på rening.

Beläggning gator

I samband med nya VA-ledningar får gator ett nytt ytskikt och även några gator med riktigt dålig beläggning kommer att toppas. Finansiering sker via investeringsbanken.

Återvinningsanläggning och fastighetsnära insamling

Då befintlig deponi troligtvis inte längre kan användas efter 2027 finns det behov av att investera i en ny återvinningsanläggning. Investeringskostnaden för Boxholms kommun, som investerade i en motsvarande anläggning, var 6 mnkr samt årlig driftkostnad. Här bör beloppen flyttas fram och en ny årlig driftkostnad räknas fram. I samband med att kommunen den 1 januari 2024 tar över ansvaret för insamling och transporter av samtliga förpackningar (kartong, plast, glas och metall) behöver ett arbete med att få till mer fastighetsnära insamling genomföras.

Fysisk miljö i tätorter

Medel för platsutveckling i kommunens tätorter för att skapa attraktiva områden. Detta kan avse både utveckling av utomhusmiljöer, befintliga fastigheter och nya fastigheter.

Kommunstyrelsen beslutar om projektportfölj utifrån förslag från Samhällsbyggnadsförvaltningen, samt beslut för genomförande av varje projekt. Under 2024 pågår uppbyggnad av projektportfölj.

Gång och cykelvägar i Ydre som del av Länstrafikplanen

Medel för att samfinansiera utbyggnad av gång- och cykelvägar utmed statlig väg, utifrån de

prioriteringar Ydre kommun tidigare skickat in till länstransportplanen. Nya rön finns kring att om vi inte äger investeringen själva kan det inte räknas som investeringar utan blir driftkostnad istället se nästa

Utbyggnad av infrastruktur för gång, cykel, kollektivtrafik och biltrafik

Medel för att finansiera utbyggnad av framför allt gång- och cykeltrafik. Medel kan också användas för utbyggnad av infrastruktur för kollektivtrafik. Det kan även bli aktuellt att använda medel för anläggning av väg vid överenskommelse med Trafikverket om förändringar i väganslutningar i anslutning till statlig utbyggnad av gång- och cykeltrafik. Projektportfölj är under uppbyggnad. Kommunstyrelsen beslutar om projektportfölj utifrån förslag från Samhällsbyggnadsförvaltningen, samt beslut för genomförande av varje projekt.

Infrastruktur Rydsnäs camping

Efter lagkraftvunnen plan behöver medel avsättas för att möjliggöra utveckling av området till camping. Medel kommer att användas för att bygga ut infrastruktur (gata och va), samt markarbeten. Investeringsbeslut tas av Kommunstyrelsen utifrån en sammanhållen projektplan.

Räddningstjänst civil beredskap

Projektportfölj presenterades i samband med senaste revidering av investeringsplanen. Revidering av portföljen kommer ske 2025.

Nuvarande projektportfölj

- Ny tankbil 2027
- All Terrain Vehicle (fyrhjuling) för skogsbränder och sjuktransporter 2025
- Sambandsutrustning och reservkraft 2024-2025

Investeringar Barn- och utbildningsförvaltningen

Satsningar på inne- och utemiljön på skolor och förskolor i kommunen.

Investeringar Socialförvaltning

Årligen finns 200 000 kr avsatta till inköp av inventarier och madrasser.

Här finns upptaget 500 000 kr extra under 3 år (2025-2027) för att köpa in inventarier och utrustning i verksamheten som behövs i samband med ombyggnaden av Solängen.

Investeringar Kommunledningsförvaltningen

Inköp av inventarier och utrustning som behövs inom administrationen för hela förvaltningen.

Investeringsbank

Investeringsbanken ger finansiering till mindre och snabbt påkallade investeringar som kan tas inom befintliga ramar och inte skall behöva beredas mer än i Kommunstyrelsen.

Planerat underhåll fastigheter

I underhållsplanen finns specifikationer för varje enskild åtgärd upptagen. Utöver detta finns 15 mnkr upptagna enligt alternativ två i kostutredningen som presenterades i maj för Kommunstyrelsen, för ombyggnad av köken på Ydreskolan och Solängen. Under våren kommer mer konkret kunna presenteras hur dessa investeringar skall gå till och

beredskapsperspektivet kommer att beaktas särskilt.

Solceller energieffektiviseringar

Investering i solceller byte till LED lampor och andra energibesparande åtgärder. Detaljerad tidsplan finns ännu inte, investeringarna har påbörjats under 2023 och fortsätter åren framöver. Byte av gatu- och offentlig belysning till LED-armaturer samt installation av solceller på reningsverket är i stort sett klart, total investering 4,7 mnkr. Slutfasen av utbyte till LED-belysning kommer under 2025-2026 och vi kommer även att separera de sista anläggningarna som i dag är omätt förbrukning på. Under 2025 kommer cirka 75 nya armaturer att monteras. Därefter planeras installation av solceller på kommunens fastigheter med störst energiförbrukning (Solängen, Ydre- och Hestraskolan). Parallellt med detta byts samtlig belysning i kommunens fastigheter ut till LED-armaturer.